

УДК 338.246.02(477)

УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Студ. С.О.Савельєва, гр. БПУ-1-17

Науковий керівник проф. Бугас В.В.

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Визначити і дослідити інтелектуальний капітал підприємства, управління ним.

Об'єкт та предмет дослідження. Аспекти управління інтелектуальним капіталом підприємства, його сутність.

Методи та засоби дослідження. Використовуємо методи аналізу та синтезу, використовуємо системний підхід, методи статистичного та економічного аналізу.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Як впливає з робіт багатьох вчених-економістів, інтелектуальний капітал є стратегічним фактором економічного розвитку. У макроекономічному аспекті інтелектуальний капітал у процесі економічної глобалізації став головним чинником, який визначає місце країни у новій економіці. На макrorівні реалії сучасних економічних процесів такі, що підприємство вже не може забезпечувати істотні конкурентні позиції на ринку тільки за рахунок матеріальних і фінансових ресурсів.

Результати дослідження. Успіх фірми все більшою мірою залежить від її інтелектуальних можливостей, які втілюються у процесі виробництва та реалізації нових товарів, створенні додаткових фінансових потоків.

Інтелектуальний капітал скоро стане головним критерієм оцінки наших компаній і закладів, тому що лише він здатен відобразити динаміку організаційної стійкості і процесу створення цінностей. Тільки він придатний для оцінки сучасного виробництва, яке змінюється так швидко, що робити висновки про його вартість можна лише з урахуванням таланту його робітників, їх відданості справі та якості результату їх роботи.

Набула аналізу та дослідження проблема управління інтелектуальним капіталом підприємства в працях О. Кендюхов, Д. Сайкс, К. Кінг та інші. В працях даних вчених зазначається, що вихідними посилками системи управління є цілі, що мають бути конкретними, вимірними, актуальними, стимулюючими і позначеними у часі.

Механізм управління інтелектуальним капіталом повинен передбачати раціональне поєднання відповідних методів управління, що, в свою чергу забезпечить реалізацію функцій інтелектуального капіталу і досягнення поставлених цілей.

Важливою складовою формування та функціонування механізму управління інтелектуальним капіталом є його кадрове забезпечення, причому персонал тут виступає одночасно і як об'єкт, і як суб'єкт управління. Для оцінки професійно-кваліфікаційного рівня кадрів управління інтелектуальним капіталом на основі визначення змісту інтелектуальної праці, з урахуванням ступеня автономності прийняття рішень запропоновано використовувати 5 рівнів кваліфікації: 1-й призначений для виконання репродуктивних управлінських функцій, 2-й – для алгоритмічних, 3, 4, 5-й рівні – для виконання творчих управлінських функцій різного ступеня складності.

Управління інтелектуальним капіталом стає одним з головних завдань сучасних підприємств. Формування механізмів ефективного управління інтелектуальним капіталом підприємств потребує належного методологічного і теоретико-методичного

забезпечення. Аналіз свідчить, що наявні вітчизняні розробки з цієї проблематики є фрагментарними і не розглядають багато аспектів управління інтелектуальним капіталом підприємств, а використання зарубіжних розробок без їх належної адаптації є неефективним.

Інтелектуальний капітал – це інтелектуальний потенціал, що активно використовується суб'єктами господарювання у процесі економічного розвитку з метою отримання доходу.

Інтелектуальний потенціал при цьому трактується як можливості, створенні інтелектуальними ресурсами різних рівнів, щодо реалізації певної мети.

Інтелектуальний капітал складається з: людського, структурного та організаційного капіталу. Також є й інші його класифікації, але вищезазначена є найбільш поширеною.

Якщо донедавна інтелект асоціювався виключно з природною розумовою діяльністю людини, то сьогодні ми маємо виділення такої категорії як штучний інтелект, суть якого полягає у відтворенні машинами окремих інтелектуальних дій людини, його використовують при побудові так званих інтелектуальних систем, при розв'язанні задач орієнтування в просторі, розпізнання обстановки, у складних системах переробки інформації.

Є безліч методів та підходів до оцінки інтелектуального капіталу, які застосовуються як для оцінки окремих галузей інтелектуального капіталу, так і інтелектуального капіталу в цілому. Інтелектуальний капітал підприємства має декілька складових елементів і на його формування й величину впливає досить численна група різнорідних факторів. Тому інтегральна оцінка інтелектуального капіталу компанії повинна відображати багатогранну діяльність компанії в цілому.

Висвітлені найважливіші підходи до управління інтелектуальним капіталом в цілому та окремо його структурними елементами, організаційно-економічний механізм управління інтелектуальним капіталом підприємства, що являє собою систему елементів (цілей, функцій, методів, організаційної структури і суб'єктів) та об'єктів (видів інтелектуального капіталу) управління, в якій відбувається цілеспрямоване перетворення впливу елементів управління на необхідний стан або реакцію інтелектуальних ресурсів та систему управління інтелектуальним капіталом.

У найбільших компаніях світу, частка інтелектуального капіталу займає більше ніж половину, а також вартість компанії досить зростає, при збільшенні частки інтелектуального капіталу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Управління інтелектуальним капіталом підприємства: монографія / С.М. Ілляшенко, Є.О. Голишева, А.В. Колодка. – Суми: ТОВ «Триторія», 2017. – 360 с.
2. Державна Служба Статистики України/ Україна у цифрах 2013.- 2014
3. Ілляшенко С.М. Сутність, структура і методичні основи оцінки інтелектуального капіталу підприємства // Економіка України, 2015. – № 11. – С.16-26.